

HEDEN
TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris

27
10

oké, de antwoorden nu
snel laten uitgaan!

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen
Michiel van den Houten

Datum
23 oktober 2019

Notitienummer
2019-0000175504

Van
Directeur-generaal
Belastingdienst

Bijlagen

notitie

Antwoorden kamervragen Leijten

Aanleiding

- Op 1 oktober heeft het lid Leijten (SP) u schriftelijke Kamervragen gesteld over afwijzing van kinderopvangtoeslag wanneer de partner een dagbesteding heeft.
- De vragen zien voornamelijk op het beleid rond kinderopvangtoeslag en in mindere mate op de uitvoering ervan.
- Daarom is afgesproken dat de staatssecretaris van SZW de vragen mede namens u zal beantwoorden.
- De conceptantwoorden zijn opgenomen in de bijlage.

1e
1e 2

Gevraagde beslissing

- Instemmen met de voorgestelde beantwoording.

ok

Kern

- De vragen zijn gesteld naar aanleiding van een casus uit het zwartboek. Het betreft een moeder van wie de kinderopvangtoeslag is stopgezet, omdat haar partner een dagbesteding nodig heeft die door de Belastingdienst niet erkend wordt als gegronde reden om voor de kinderen te zorgen. De partner is arbeidsongeschikt, heeft een Wajong-uitkering en heeft een indicatie voor dagbesteding.
- In de wet zijn criteria opgenomen voor recht op kinderopvangtoeslag. Volgens de wet hebben ouders recht op kinderopvangtoeslag wanneer zij ☐ of behoren tot de zogenaamde doelgroep (ouders die een opleiding of inburgeringscursus volgen, of gebruik maken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling).
- SZW is voornemens dit uit te breiden met huishoudens waarvan één ouder werkt en de andere ouder een Wlz-indicatie heeft.
- Wanneer de aanvrager of de partner om andere redenen afwezig is (en niet voor de kinderen kan zorgen) bestaat geen recht op kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst kan niet afwijken van deze criteria. Dit is beleidsverantwoordelijkheid van SZW.
- SZW is niet voornemens de wet aan te passen en ouders met een dagbesteding recht te geven op kinderopvangtoeslag. Wanneer ouders om sociale of medische redenen niet kunnen ☐ en niet in staat zijn voor hun kinderen te zorgen, kunnen zij bij de gemeente een tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang aanvragen op basis van sociaal medische indicatie.

2019Z18462

(ingezonden 1 oktober 2019)

Vragen van het lid Leijten (SP) aan de staatssecretaris van Financiën over het afwijzen van kinderopvangtoeslag omdat de toeslagpartner dagbesteding heeft.

Herinnert u zich het verhaal van een moeder van wie de kinderopvangtoeslag is stopgezet omdat haar partner dagbesteding nodig heeft, maar dat de Belastingdienst dit ziet als vrijwilligerswerk en geen gegronde reden om niet de kinderen te verzorgen als de moeder werkt? (1)

Ja.

2

Wat vindt u van de definitieve afwijzing die deze moeder heeft gekregen, ondanks dat u had gevraagd nogmaals naar het dossier te kijken? (2)

Zoals uw Kamer weet kan ik uit het oogpunt van privacy niet ingaan op individuele gevallen in. Ten aanzien van de voorbeelden in het Zwartboek van de SP 'Meldpunt stopgezette kinderopvangtoeslag' zal ik later dit jaar, samen met mijn collega van Financiën, met een reactie komen.

3

Kunt u aangeven waarom iemand die arbeidsongeschikt is, een Wajong-uitkering heeft, én een indicatie voor dagbesteding heeft, door de Belastingdienst niet erkend wordt als 'afwezig' overdag?

De Belastingdienst kijkt alleen naar de criteria om in aanmerking te komen voor kinderopvangtoeslag. De vraag of iemand overdag 'afwezig' is, is geen criterium in de Wet Kinderopvang om in aanmerking te komen voor kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst heeft geen mogelijkheden om af te wijken van de criteria die de wet stelt aan het recht op kinderopvangtoeslag.

4

Erkent u dat iemand niet zomaar een indicatie voor dagbesteding krijgt en dat dagbesteding gezien wordt als belangrijk om sociaal isolement te doorbreken en vaardigheden te ontwikkelen? (3) Kunt u uw antwoord toelichten?

Zie het antwoord op vraag 5.

5

Erkent u tevens dat iemand die dagbesteding heeft overdag niet thuis is om voor de kinderen te verzorgen?

Dagbesteding bestaat in verschillende vormen, en komt meestal voort uit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Dagbesteding is een nuttig instrument dat een bijdrage kan leveren aan het doorbreken van het sociaal isolement van mensen en kan hen helpen bij de ontwikkeling van vaardigheden. Gedurende de dagbesteding zijn ouders niet thuis. De behoeften van mensen en de redenen waarom mensen een beroep doen op dagbesteding verschilt. Dat maakt dat de groep mensen die een dagbesteding heeft sterk uiteenloopt en dat zij geen uniforme groep vormen. Gemeenten bieden daarom maatwerk aan voor deze groep. Zie verder het antwoord op vraag 6.

6

Waarom is er wel een uitzondering gemaakt voor recht op kinderopvang als een partner een opleiding volgt, in een (re)integratietraject zit of een inburgeringscursus doet?

Kinderopvang zorgt ervoor dat ouders arbeid en zorg beter kunnen combineren, zodat ouders die dat willen dit ook feitelijk kunnen doen. Om de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang te bevorderen biedt de Wet kinderopvang werkende ouders een recht op een inkomensafhankelijke bijdrage: de kinderopvangtoeslag (KOT). Ouders die een opleiding of inburgeringscursus volgen of gebruik maken van een voorziening, gericht op arbeidsinschakeling hebben eveneens recht op KOT. Zij vergroten met deze trajecten hun kans om (weer) aan het werk te gaan. Al deze trajecten zijn daar immers op gericht. Om die reden worden deze groepen ouders specifiek genoemd in de Wet kinderopvang.

Ook in situaties waarin de ene ouder werkt en de andere ouder een dagbesteding heeft, is er sprake van een combinatie van arbeid en zorg. Ik kan begrijpen dat de werkende partner van iemand die is aangewezen op dagbesteding mogelijk belemmerd kan worden in de combinatie van arbeid en zorg. Ik zou het onwenselijk vinden als één van de ouders het werk opgeeft omdat er geen recht is op kinderopvangtoeslag vanwege een sociale of medische reden. Het gegeven dat het bij mensen met een dagbesteding om een uiteenlopende groep gaat, maakt het echter niet logisch om dit centraal te regelen. Om deze reden kunnen ouders die om sociale of medische redenen niet kunnen ☐ en niet in staat zijn om voor hun kinderen te zorgen bij de gemeente aankloppen voor een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie (SMI). In het gemeentefonds is budget opgenomen om ouders die om een sociale of medische reden niet kunnen ☐ en niet voor hun kinderen kunnen zorgen te ondersteunen. Gemeenten hebben hierin beleidsvrijheid en kunnen op basis van de situatie een inschatting maken over welke oplossing het meest passend is. Gemeenten staan het dichtst bij de burger en zijn daarom beter in staat maatwerk bieden dan op basis van landelijke wetgeving¹.

Ik ben wel voornemens om huishoudens waarin de ene ouder werkt en de andere ouder een Wlz-indicatie heeft recht te geven op kinderopvangtoeslag. De reden hiervoor is dat ouders met een Wlz-indicatie blijvend continu zelf zorg nodig hebben of onder permanent toezicht staan. Zij zijn blijvend niet in staat om voor hun kinderen te zorgen. Deze groep ouders is vanwege hun Wlz-indicatie redelijk uniform, door de ernst en blijvende situatie waarin deze ouders zich bevinden. Omdat de Wlz-indicatie landelijk wordt afgegeven, gaat het hier om een landelijk, duidelijke afgebakende groep. Om die reden is maatwerk minder passend en dit maakt het mogelijk om hen onder te brengen onder de kinderopvangtoeslag. In enkele gevallen hebben ouders met een Wlz-indicatie een dagbesteding. Zij zouden in de toekomst wel aanspraak kunnen maken op kinderopvangtoeslag als zij een partner hebben die werkt.

7

Erkent u dat de genoemde redenering in de afwijzingsbrief (*"De redenering hierachter is dat kinderopvangtoeslag is bedoeld om de combinatie van werk, studie of (re)integratietraject gericht op werk en de zorg voor de kinderen te vergemakkelijken"*) juist ook geldt voor een partner van een echtgenoot met dagbesteding?

Zie het antwoord op vraag 6.

8

Is het in de geest van de wet op de kinderopvangtoeslag wenselijk dat de moeder haar werk op moet geven, omdat er geen kinderopvangtoeslag wordt toegekend?

¹ Zie voor de niet-bindende richtlijnen rondom SMI de website van de VNG:

<https://vng.nl/onderwerpen/index/jcugd/kinderopvang/nieuws/smi-regeling-tegemoetkoming-kosten-kinderopvang-uitgelegd>

Kunt u uw antwoord toelichten?

Zie het antwoord op vraag 6.

9

Erkent u dat dit gezin door het besluit van de Belastingdienst zal moeten leven van enkel de Wajong- uitkering van de toeslagpartner en dat de gevolgen diep ingrijpend zijn op de financiële situatie van dit gezin? Kunt u uw antwoord toelichten?

Zie het antwoord bij vraag 2.

10

Kunt u aanwijzen waar in de wet wordt gesteld dat dagbesteding geen grond is voor kinderopvangtoeslag?

Zoals genoemd onder vraag 6 worden er in de Wko in artikel 1.6 een aantal groepen ouders aangewezen die aanspraak kunnen maken op kinderopvangtoeslag. Dit zijn groepen ouders die een traject volgen dat de kans op werk vergroot. Hieronder vallen: ouders die een opleiding of een inburgeringscursus volgen en ouders die een re-integratie traject volgen. Ouders met een dagbesteding worden niet genoemd in artikel 1.6.

11

Kunt u ook aanwijzen waar in de wet wordt gesteld dat de Belastingdienst geen beleidsvrijheid heeft om bij dagbesteding van de partner géén kinderopvangtoeslag te verlenen?

Werkende ouders en in de wet nader genoemde doelgroepen, die een traject naar werk volgen, kunnen aanspraak maken op kinderopvangtoeslag. Uit deze bepaling vloeit direct voort dat er in andere gevallen geen recht op kinderopvangtoeslag bestaat. Zie daarvoor ook het antwoord op vraag 3.

12

Is het mogelijk in de geest van de wet de situatie van een werkende ouder met een partner die dagbesteding nodig heeft toch kinderopvangtoeslag toe te kennen? Zo ja, bent u bereid dit te regelen?

Zoals beschreven onder vraag 6 ben ik niet voornemens om de wet aan te passen en ouders met een dagbesteding recht op KOT te geven. De groep ouders met een dagbesteding is veel diverser dan de groep ouders met een Wlz-indicatie. Ik ben van mening dat SMI een betere oplossing is voor de groep ouders met een dagbesteding; gemeenten staan dicht bij de burgers en kunnen een passende oplossing aanbieden.

13

Wat vindt u ervan dat in de afwijzingsbrief verwezen wordt naar de rechtbank als het bezwaar op de beslissing gehandhaafd wordt?

Onder elke beslissing op bezwaar is een rechtsmiddelen verwijzing opgenomen. Dit is een wettelijke verplichting waarbij de belanghebbende op de mogelijkheid van beroep wordt gewezen. Deze verwijzing is ook opgenomen indien het bezwaar van een belanghebbende gegrond is verklaard.

14

Erkent u dat het vreemd is dat de regering wil dat er minder beroep op de rechtsbijstand wordt gedaan en dat als onderdeel van die plannen beloofd wordt

dat overheidsinstanties minder vaak zullen procederen, maar dat de mensen in dit voorbeeld gedwongen zijn te procederen om hun recht te halen en hun bezwaren te laten toetsen? Zo ja, wat gaat u hiertegen doen? (4)

Met het voorstel waar u naar verwijst wil de regering niet per definitie mensen ontmoedigen om te procederen, maar eerder stimuleren dat er aan de voorkant wordt gekeken naar mogelijke oplossingen. Indien echter niet aan de voorwaarden voor een aanspraak op een toeslag is voldaan kan de Belastingdienst niet anders doen dan de aanvraag afwijzen.

(1) <https://www.sp.nl/nieuws/2019/08/sp-presenteert-zwartboek-onterecht-stopgezette-kinderopvangtoeslag>

(2) Brief onderhands meegestuurd

(3) <https://perspectief.uwv.nl/artikelen/5-vragen-over-dagbesteding>

(4) <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/11/09/rechtsbijstand-minder-procedures-meer-oplossingen>

Parafenoverzicht

Werkmap

Onderwerp: DGBD 175504 Antwoorden kamervragen Leijten kinderopvang
 Nummer: 2019-0000023070
 Algemeen taakverzoek: BDG: advies aan de dg om te paraferen. TVO 25/10

Document: Notitie kamervragen Leijten kinderopvangtoeslag (2019-0000175504)

Naam	Datum en Tijd	Inbox
Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT)	25-10-2019, 12:37	DGBD Paraferen
[redacted] (COMM)	25-10-2019, 10:30	COMM voor DGBD Paraferen
[redacted]	25-10-2019, 09:33	DGBD/C&F KOP Paraferen
Hauten, M (Michiel) van den (MT)	24-10-2019, 18:28	DGBD/UHB Paraferen

✓ 25/10/19